TEKNISK BILAG TIL RAPPORT 11:47: LEDELSE, LÆRING OG TRIVSEL I FOLKESKOLERNE

VARIABELOVERSIGT OG REGRESSIONSTABELLER

KØBENHAVN 2011
SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

INDHOLD

INDLEDNING 5

VARIABELOVERSIGT 7

Afhængige variable 8
Uafhængige variable 10
Samlet mål for elevens sociøkonomiske status 18

ANALYSERESULTATERNE 19

Ad kapitel 3: Skolelederes efteruddannelse i ledelse 20
Ad kapitel 4: Skolens autonomi 22
Ad kapitel 5: Skoleledelsens eksterne samarbejde 24
Ad kapitel 6: Faglig målstyring og opfølgning 26
Ad kapitel 7: Organisering af lærersamarbejdet 27
Ad kapitel 8: Personaleledelse af lærere 29
Ad kapitel 9: Pædagogisk ledelse 30
Ad kapitel 10: Betydningen af baggrundsfaktorer for læring og trivsel 32

LITTERATUR 39

INDLEDNING

I dette separate tekniske bilag til SFI-rapport 11:47, *Ledelse, læring og trivsel i folkeskolerne*, redegøres for det første for, hvordan undersøgelsens centrale variable er målt, herunder de afhængige variable, elevlæring, elevtrivsel og lærertrivsel, de uafhængige skoleledelsesvariable samt undersøgelsens kontrolvariable. Denne variabeloversigt uddyber omtalen i rapportens kapitel 2.

For det andet dokumenterer bilaget de regressionsanalyser, der er foretaget i kapitlerne 3 til 9 vedrørende sammenhænge mellem forskellige elementer i skoleledelse på den ene side og de afhængige variable, læring, elevtrivsel og lærertrivsel, på den anden side. Endelig dokumenteres sammenhænge mellem de anvendte socioøkonomiske baggrundsvariable og læring, elevtrivsel og lærertrivsel i rapportens kapitel 10. Tabelnummereringen i bilaget svarer til rapportens kapitelinddeling.

I analyserne anvendes to forskellige statistiske analysemetoder. Sammenhængene mellem elevlæring og skoleledelse analyseres med anvendelse af hierarkiske ("multi level"-)analysemodeller, hvori de individuelle elever udgør et niveau 1 og skolerne et niveau 2. En tilsvarende analysemetode anvendes i analyserne af sammenhængen mellem elevtrivsel og skoleledelse, hvor elevtrivsel måles ved de unges og deres forældres besvarelse af trivselsspørgsmål i SFI's forløbsundersøgelse af årgang 1995. De statistiske sammenhængsberegninger i hierarkiske analysemodeller tager højde for, at elever ikke er uafhængige af hinanden – men at eleverne er grupperet i skoler, hvorfor de kan påvirke og være påvirket af samme forhold. Hierarkiske analysemodeller sikrer derved en

mere korrekt vurdering af den statistiske sikkerhed omkring de fundne sammenhænge end ved almindelig Ordinary Least Square (OLS)-regressionsanalyser.

Vores indikatorer for henholdsvis lærertrivsel og elevtrivsel, målt ved DCUM-termometer-data, måles på skoleniveau. Sammenhængene mellem forskellige former for skoleledelse og disse indikatorer kan derfor analyseres med anvendelse af almindelige OLS-regressionsmodeller, hvori samtlige variable behandles på skoleniveau.

VARIABELOVERSIGT

I dette afsnit beskriver vi de variable, der anvendes i de enkelte analysekapitler i SFI-rapport 11:47, *Ledelse, læring og trivsel i folkeskolerne*. Først følger en bilagstabel B2.1 med de *afhængige* analysevariable, der præsenteres kort i rapportens kapitel 2. Det vil sige de mål, der i de statistiske analyser anvendes som indikatorer på henholdsvis elevlæring, elevtrivsel og lærertrivsel. Derpå følger en bilagstabel B2.2 over de *uafhængige* analysevariable. Det vil sige de ledelsesvariable, som bliver undersøgt i hovedrapporten (kapitel 3-9). Endelig følger en beskrivelse af et samlet mål for den enkelte elevs socioøkonomiske status, der anvendes som en del af et interaktionsled i analyser af den betingende effekt af social baggrund.

AFHÆNGIGE VARIABLE

BILAGSTABEL B2.1

Afhængige variable.

Kategori og variabel	Gennemsnit (std.afv.)	Kilde/beskrivelse af variabelkonstruktionen
Elevlæring		
Elevkarakterer ved 9.-klasses-afgangsprøve i dansk og matematik (2009 og 2010)	6,28 (0,88)	*Registeroplysninger, Danmarks Statistik.* Samlet gennemsnitsmål for den enkelte elevs prøveresultater i dansk (læsning, retskrivning, skriftlig fremstilling) og matematik (problemløsning, færdighedsregning), hvor de gennemsnitlige prøveresultater i henholdsvis dansk og matematik vægter ligeligt. I analyserne indgår data for alle elever, som gik til 9.-klasses-afgangsprøve i sommeren 2009 eller 2010. I de statistiske analysemodeller anvendes målet som afhængig variabel på elevniveau.
Elevtrivsel		
Selvrapporteret (forløbsundersøgelsen af årgang 1995)	3,34 (0,69)	*"SFI's forløbsundersøgelse af årgang 1995", unge.* Elevernes svar på en skala fra 1 ("Du kan virkelig godt lide skolen") til 4 ("Du kan slet ikke lide skolen") til spørgsmålet: "*Hvad synes du om skolen for øjeblikket?*". Skalaen er vendt, så høj score måler høj trivsel. I de statistiske analysemodeller anvendes målet som afhængig variabel på elevniveau.
Forældrerapporteret (forløbsundersøgelsen af årgang 1995)	4,43 (0,95)	*"SFI's forløbsundersøgelse af årgang 1995", forældre.* Elevernes forældres svar på en skala fra 1 ("Enig") til 5 ("Uenig") til spørgsmålet: *"Hvor enig er du i følgende udsagn om din søns/datters skolegang: Min søn/datter trives rigtig godt i skolen"*. Skalaen er vendt, så høj score måler høj trivsel. I de statistiske analysemodeller anvendes målet som afhængig variabel på elevniveau.
Selvrapporteret (DCUM)	2,85 (0,16)	*Dansk Center for Undervisningsmiljø.* Samlet gennemsnitsmål på skoleniveau for 7.-9.-klasses-elevers besvarelser (2008-2011) til følgende tre spørgsmål: (1) "*Er du glad for din skole?*" (1 = "Ja, altid" til 4 = "Nej, slet ikke"); (2) "*Er du glad for dine lærere?*" (1 = "Ja, dem alle sammen" til 4 = "Nej, ingen af dem "); (3) "*Hvor ofte ser du frem til at komme i skole?*" (1 = "Altid" til 4 = "Sjældent eller aldrig"). Skalaen er vendt, så høj score repræsenterer høj trivsel. Cronbachs α = 0,66. I de statistiske analysemodeller anvendes målet som afhængig variabel på skoleniveau.
Lærertrivsel		
Selvrapporteret	4,21 (0,62)	*Lærerskema.* Samlet gennemsnitsmål for lærernes svar på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("Helt uenig") til følgende tre udsagn: (1) "*Mit arbejde er altid rigtigt spændende og interessant*"; (2) "*Jeg kan generelt godt lide at udføre alle mine arbejdsopgaver*", og (3) "*Jeg er meget tilfreds med at arbejde på skolen*". Skalaen er vendt, så høj score måler høj trivsel. Cronbachs α = 0,69. I de

		statistiske analysemodeller anvendes målet som afhængig variabel på skoleniveau.
Korttidssyge-fravær	5,39 (3,29)	*Skema om generelle skoleoplysninger.* Skoleledernes, mellemledernes eller andet administrativt personales svar på spørgsmålet: *"Hvad var det gennemsnitlige sygefravær blandt skolens lærere i skoleåret 2009/2010 – angivet som gennemsnitligt antal dage med korttidssygefravær per lærer, dvs. ekskl. langtidssygefravær og barsel?".* I de statistiske analysemodeller anvendes målet som afhængig variabel på skoleniveau.

UAFHÆNGIGE VARIABLE

BILAGSTABEL B2.2

Uafhængige variable.

Kategori og variabel	Gennemsnit (std.afv.)	Kilde/beskrivelse af variabelkonstruktionen
Ad kapitel 3: Skolelederes efteruddannelse i ledelse		
Højest fuldførte lederuddannelse	3,45 (0,66)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: "*Hvilke af følgende former for lederuddannelse har du evt. fuldført eller er i gang med?*". Det var muligt at markere svarene 1 ("Har fuldført") eller 2 ("Er i gang med") i forhold til fem former for lederuddannelse: (1) Korterevarende kurser i ledelse (1-3 dages kurser); (2) Skolelederuddannelsen ved Den Kommunale Højskole/COK; (3) Anden skolelederuddannelse (forløb på mindre end 1 år); (4) Diplomuddannelse i ledelse eller tilsvarende; (5) Masteruddannelse i ledelse eller tilsvarende. På baggrund af skoleledernes svar blev der konstrueret et mål for skoleledernes højest fuldførte lederuddannelse, hvor 1 = Ingen lederuddannelse, 2 = Korterevarende kurser i ledelse, 3 = Skolelederuddannelse ved Den Kommunale Højskole/COK eller anden skolelederuddannelse og 4 = Diplom- og/eller Masteruddannelse i ledelse eller tilsvarende. Gennemsnit og standardafvigelse er angivet for dette mål. I analyserne anvendes målet som kategorisk variabel (dummyvariabel for hvert svar, med 1 (Ingen lederuddannelse) som reference).
Ad kapitel 4: Skolens autonomi		
Ansættelse af lærere	2,26 (1,30)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *"Folketinget og Undervisningsministeriet fastsætter nogle nationale rammer for skolerne. Du bedes vurdere, hvor stor indflydelse (inden for disse rammer) kommunen har på [Ansættelse af lærere]."* Skolelederne blev bedt om at besvare spørgsmålet på en skala fra 1 ("Ingen indflydelse") til 5 ("Meget stor indflydelse").
Fastsættelse af undervisningsmetoder	2,21 (0,82)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *"Folketinget og Undervisningsministeriet fastsætter nogle nationale rammer for skolerne. Du bedes vurdere, hvor stor indflydelse (inden for disse rammer) kommunen har på [Fastsættelse af undervisningsmetoder og hvordan undervisningen tilrettelægges på skolen]."* Skolelederne blev bedt om at besvare spørgsmålet på en skala fra 1 ("Ingen indflydelse")

		til 5 ("Meget stor indflydelse").
Fastsættelse af de faglige mål I	2,92 (0,99)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *"Folketinget og Undervisningsministeriet fastsætter nogle nationale rammer for skolerne. Du bedes vurdere, hvor stor indflydelse (inden for disse rammer) kommunen har på [fastsættelse af de faglige mål for eleverne]."* Skolelederne blev bedt om at besvare spørgsmålet på en skala fra 1 ("Ingen indflydelse") til 5 ("Meget stor indflydelse").
Fastsættelse af de faglige mål II	1,88 (0,92)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev bedt om at svare enten "Ja" eller "Nej" til følgende tre spørgsmål: (1) *"Har kommunen fastlagt mål for eller krav til skolens faglige niveau?"*; (2) *"Har kommunen fastlagt indikatorer for, hvordan skolens opfyldelse af disse mål/krav skal måles?"*; (3) *"Har kommunen fulgt op på, om skolen har opnået kommunens mål for/krav til skolens faglige niveau?"*. Spørgsmål (2) og (3) blev kun stillet, såfremt skolelederen svarede "Ja" til spørgsmål (1). På baggrund af skoleledernes svar blev der konstrueret et samlet mål, der går fra 1 (lav kommunal involvering) til 3 (høj kommunal involvering). 1-værdien blev givet ved et "Nej"-svar til spørgsmål (1). 2-værdien blev givet ved et "Ja" til spørgsmål (1), men et "Nej" til enten spørgsmål (2) eller (3). Endelige blev 3-værdien givet, hvis skolelederne svarede "Ja" til samtlige spørgsmål. Gennemsnit og standardafvigelse er gengivet for det samlede mål. I analyserne anvendes variablen som en kategorisk variabel (dummyvariable for hvert svar) med 1 (lav kommunal involvering) som reference).
Bredt mål for autonomi	6,51 (1,67)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *"Folketinget og Undervisningsministeriet fastsætter nogle nationale rammer for skolerne. Du bedes vurdere, hvor stor indflydelse (inden for disse rammer) kommunen har på de følgende beslutninger for skolen"*. Anførte beslutninger var herunder: (1) Ansættelse af lærere; (2) Fastsættelse af undervisningsmetoder og hvordan undervisningen tilrettelægges på skolen. Skolelederne blev bedt om at besvare spørgsmålet på en skala fra 1 ("Ingen indflydelse") til 5 ("Meget stor indflydelse"). På baggrund af skoleledernes svar blev der konstrueret en variabel ved at summere svarene vedrørende de to beslutninger (skala 2-10). Skalaen er vendt, så høj score er udtryk for, at skolen har stor autonomi.

Ad kapitel 5: Skoleledelsens eksterne samarbejde		
Samarbejdshyppighed	19,12 (9,01)	*Skolelederskema.* Samlet gennemsnitsmål for skoleledernes besvarelse af følgende spørgsmål: "*Hvor ofte mødes en eller flere fra skoleledelsen med følgende parter?*". Anførte eksterne parter var herunder: (1) Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR); (2) Skoleforvaltningen; (3) Socialforvaltningen eller afdelingen for sårbare børn i børneforvaltningen; (4) Skole-/Børne- og Kulturudvalget; (5) Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU); (6) Skoleledere på andre grundskoler (formelle og uformelle møder, netværksmøder). Skolelederne kunne svare på en seks-punkts-skala, hvor 52 = "Ugentligt", 12 = "Månedligt", 4 = "Kvartalsvist", 2 = "Halvårligt", 1 = "Årligt" og 0 = "Aldrig". Cronbachs $\alpha = 0{,}60$.
Kvaliteten af det eksterne samarbejde	4,04 (0,47)	*Skolelederskema.* Samlet gennemsnitsmål for skoleledernes besvarelse af følgende spørgsmål: "*Hvordan vil du beskrive samarbejdet mellem skoleledelsen og følgende parter?*". Anførte eksterne parter var herunder: (1) Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR); (2) Skoleforvaltningen; (3) Socialforvaltningen eller afdelingen for sårbare børn i børneforvaltningen; (4) Skole-/Børne- og Kulturudvalget; (5) Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU); (6) Skoleledere på andre grundskoler (formelle og uformelle møder, netværksmøder). Skolelederne kunne svare på en skala fra 1 ("Meget konfliktfyldt") til 5 (Meget godt"). Cronbachs $\alpha = 0{,}59$.
Ad kapitel 6: Faglig målstyring og opfølgning		
Prioritering af faglig læring i forhold til trivsel og social udvikling	0,97 (0,42)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *"Hvor stor betydning har følgende mål/værdier på skolen?".* Anførte mål/værdier var herunder: (1) "At udvikle elevernes faglige viden og færdigheder"; (2) "At sikre elevernes trivsel og sociale udvikling". Skolelederne kunne svare på en skala fra 1 ("Uden betydning") til 7 ("Meget stor betydning"). På baggrund af skoleledernes svar blev der konstrueret en variabel ved at tage difference af svarene, hvorefter variablen blev omkodet til tre kategorier, hvor: 0 = "Vægter trivsel og social udvikling højest"; 1 = "Vægter faglighed og trivsel ligeligt"; 2 = "Vægter faglighed højest". I analyserne anvendes variablen som en kategorisk variabel (dummyvariable for hvert svar, med 0 ("Vægter trivsel og social udvikling højest") som reference).
Eksplicitetен af faglig læring	5,34 (1,52)	*Lærerskema.* Samlet mål, dannet ud fra summen af lærernes svar på følgende to spørgsmål. (1) *"Hvordan vil du beskrive ledelsen af skolen på en skala fra 1 (helt enig med A) til 5 (helt enig med B)? (A) Skoleledelsen forventer, at skolens afgangselever klarer sig bedre rent karaktermæssigt end tilsvarende elever*

		på andre skoler (B) Skoleledelsen nærer ingen forventninger om, hvordan skolens afgangselever klarer sig rent karaktermæssigt i forhold til tilsvarende elever på andre skoler" og (2) *"Skolens ledelse har høje forventninger til elevernes faglige niveau"*. Skolelederne kunne her svare på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("Helt uenig"). En høj score indikerer, at lederen prioriterer faglig læring. Cronbachs α = 0,77.
Opfølgning på faglige mål	1,51 (0,67)	*Skolelederskema.* Summeret mål af skoleledernes svar på følgende spørgsmål, hvor lederen kunne svare 1 ("Ja") eller 0 ("Nej") til, om skolen anvender redskaberne til at følge med i, om skolen når sine mål og værdier. (1) *Analyser der sammenligner afgangselevernes karaktergennemsnit over tid eller mellem skoler (egne eller andre analyser, fx fra Undervisningsministeriet, CEPOS, mv.);* (2) *Analyser af elevernes efterfølgende deltagelse i ungdomsuddannelse.* Det samlede mål går fra 0-2, hvor en høj værdi indikerer, at skolelederen følger op på mål.
Ad kapitel7: Organisering af lærersamarbejdet		
Kvaliteten af lærersamarbejdet	3,85 (0,66)	*Lærerskema.* Samlet gennemsnitsmål for lærernes svar på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("Helt uenig") til udsagnene: (1) *"Jeg diskuterer ofte undervisning og pædagogiske metoder med de andre lærere på skolen"* og (2) *"Der er en stærk kultur på skolen med vægt på høj faglighed"*. Skalaen er vendt, så høj score indikerer en oplevet høj kvalitet af lærersamarbejdet. Cronbachs α = 0,60.
Anvendelse af teamorganisering og afdelingsopdeling		*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: "*Hvor længe har følgende organiseringsformer været anvendt på skolen?*". Anførte eksterne parter var herunder: (1) Fagteam; (2) Klasseteam; (3) Årgangsteam; (4) Afdelingsopdeling; (5) Selvstyrende team. Skolelederne kunne svare på en seks-punkts-skala, hvor 1 = "Anvendes ikke", 2 = "Mindre end 1 år", 3 = "1-2 år", 4 = "3-5 år", 5 = "6-10 år" og 6 = "Mere end 10 år". Svarskalaen blev reduceret, så 1 = "Anvendes ikke/mindre end 1 år", 2 = "1-5 år" og 3 = "6 år eller mere". Gennemsnit og standardafvigelse er gengivet for hver organiseringsform efter denne omkodning. I analyserne anvendes variablene som kategoriske variable (dummyvariable for hvert svar, med 1 (Anvendes ikke/mindre end 1 år) som reference).
- Fagteam	2,34 (0,68)	
- Klasseteam	2,64 (0,69)	
- Årgangsteam	2,45 (0,72)	
- Afdelingsopdeling	1,92 (0,60)	
- Selvstyrende team	1,70 (0,61)	
Samlet anvendelse af team	2,52 (0,71)	*Skolelederskema.* Samlet mål for skoleledernes besvarelse af ovenstående spørgsmål vedrørende anvendelse af fag-, klasse- og årgangsteam. For hver af de tre teamformer blev der konstrueret en dummyvariabel,

		hvor 0 = "Anvendes ikke/mindre end 1 år" og 1 = "1-5 år" eller "6 år eller mere". De tre dummyvariable blev summeret til et indeks for samlet anvendelse af teamorganisering, skaleret fra 0 (ingen team) til 3 (3 team).
Ad kapitel 8: Personaleledelse af lærere		
Betydning af ansøgers karaktergennemsnit ved læreruddannelse	3,05 (0,81)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *"Hvilken vægt lægger du typisk på [ansøgerens karaktergennemsnit fra hans/hendes læreruddannelse], når du skal ansætte nye lærere på skolen?"*, hvortil lederne kunne svare fra 1 ("Ingen vægt") til 5 ("Meget stor vægt").
Antallet af efteruddannelsestimer pr. lærer	24,56 (16,8)	*Skema om generelle skoleoplysninger.* Angivelse af antallet af årlige klokketimer, som skoleledelsen forventer, at skolen vil anvende i skoleåret 2010/2011 til efteruddannelsestid af lærere (eksklusiv transporttid) divideret med antallet af lærere på skolen (antallet af lærere baseret på registerdata fra UNI-C).
Anvendelse af efteruddannelsesplan	0,95 (0,81)	*Skolelederskema.* Skolelederne blev stillet spørgsmålet: *Hvis skolen anvender [efteruddannelsesplan for skolens lærere], hvor længe har det da været i anvendelse?*. Skolelederne kunne svare på en seks-punkts-skala, hvor 1 = "Anvendes ikke", 2 = "Mindre end 1 år", 3 = "1-2 år", 4 = "3-5 år", 5 = "6-10 år" og 6 = "Mere end 10 år". Svarskalaen blev reduceret, så 1 = "Anvendes ikke/mindre end 1 år", 2 = "1-5 år" og 3 = " 6 år eller mere". Gennemsnit og standardafvigelse er gengivet efter denne omkodning. I analyserne anvendes variablen som kategorisk variabel (dummyvariable for hvert svar, med 1 (Anvendes ikke/mindre end 1 år) som reference).
Anvendelse af økonomiske belønninger	3,77 (1,03)	*Skolelederskema.* Samlet gennemsnitsmål for skoleledernes besvarelse af følgende spørgsmål: *Jeg anerkender særligt gode lærere på skolen ved at….* Mulige anerkendelsesformer var herunder: (1) "indstille dem til et funktionstillæg"; (2) "indstille dem til et kvalifikationstillæg"; (3) "give dem merløn for ekstra indsats". Skolelederne kunne svare på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("helt uenig"). Det samlede mål er skaleret fra 1 til 5, hvor lav værdi betyder, at skolelederen anvender økonomisk belønning. Cronbachs α = 0,88.
Personaleomsætning	0,02 (0,03)	*Skema om generelle skoleoplysninger.* Mål for personaleomsætning er dannet på baggrund af to spørgsmål: (1) *Hvor mange af de fastansatte lærere, der var ansat på skolen i skoleåret 2009/2010, er ikke længere ansat på skolen?* og (2) *Hvor mange lærere er blevet fastansat i en ny stilling på skolen i skoleåret 2010/2011?* For at

		rense svarene for evt. nedskæring/udvidelse af personalet er personaleomsætning på skolen defineret som den laveste værdi angivet på de to spørgsmål, divideret med antallet af lærere på skolen (antallet af lærere baseret på registerdata fra UNI-C).
Korttidssygefravær	5,95 (3,20)	*Skema om generelle skoleoplysninger.* Skoleledernes, mellemledernes eller anden administrativt personales svar på spørgsmålet: "Hvad var det gennemsnitlige sygefravær blandt skolens lærere i skoleåret 2009/2010? – angivet som gennemsnitligt antal dage med korttidssygefravær per lærere, dvs. ekskl. langtidssygefravær og barsel". Et højt sygefravær indikerer lav lærertrivsel.
Ad kapitel 9: Pædagogisk ledelse		
Lederinvolvering, lederrapporteret	3,19 (0,59)	*Skolelederskema.* Samlet gennemsnitsmål for skoleledernes besvarelse på en skala fra 1 ("Slet ikke") til 5 ("I meget høj grad") af følgende spørgsmål: "*Tænk venligst tilbage på de sidste to skoleår: I hvilken grad har skolens ledelse været aktivt involveret i en drøftelse af lærernes undervisningsmetoder og tilrettelæggelse af undervisningen gennem følgende tiltag? – Skolens ledelse har…*". Tiltagene var herunder: (1) *"… deltaget i dialog med lærerne vedr. metoder og tilrettelæggelse af undervisningen*"; (2) " *… fungeret som sparringspartner for lærere på skolen vedr. metoder og tilrettelæggelse af undervisningen*"; (3) *"… fortalt lærerne om forskningsresultater om mere effektive undervisningsformer*"; (4) *" … igangsat forsøg med nye metoder eller måder at tilrettelægge undervisningen på med sigte på at inspirere lærerne til at anvende disse*"; (5) *"… forsøgt – på møder med grupper af lærere eller individuelle lærere – at overtale eller inspirere lærerne til at anvende bestemte metoder eller måder at tilrettelægge undervisningen på*"; (6) *"… søgt at påvirke lærernes metoder eller tilrettelæggelse af undervisningen via beslutninger om indkøb af nye lærerbogssystemer*" (7)" *… givet lærerne pædagogisk feedback på deres årsplaner*"; (8) " *… søgt at påvirke lærernes metoder eller tilrettelæggelsen af undervisningen gennem individuelle medarbejdersamtaler (MUS eller lignende)*". Cronbach alpha = 0,81
Lederinvolvering, lærerrapporteret	2,70 (0,83)	*Lærerskema.* Samlet gennemsnitsmål for lærernes besvarelse af fem spørgsmål. To af de seks spørgsmål var som følger: "Tænk venligst på indeværende skoleår. Hvor ofte har skolens ledelse gjort følgende?" (1) "Diskuteret undervisningsmetoder med dig, enten på tomandshånd eller i en gruppe"; (2)

		"Diskuteret enkeltelevers udvikling med dig". Lærerne blev bedt om at angive antallet af gange. Deres svar til hvert spørgsmål blev omkodet til en fem-punktskala ved at tilskrive værdien 1 hvis deres svar var blandt de 20 pct. laveste, værdien 2 hvis deres svar var mellem de 20-40 pct. laveste etc. To af de øvrige spørgsmål, der blev anvendt i konstruktionen af det samlede mål, bestod af lærernes besvarelse på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("Helt uenig) til følgende udsagn: (3) "Skolens ledelse giver lærerne regelmæssig og konstruktiv feedback" og (4) "Skolens ledelse er på forkant med nye pædagogiske metoder". Skalaen er vendt om, så høj score indikerer høj grad af involvering. Det sidste af de fem spørgsmål, der blev anvendt i konstruktionen af det samlede mål, var følgende: (5) "Hvordan vil du beskrive ledelsen af skolen på en skala fra 1 ("Helt enig med A) til 5 ("Helt enig med B)? – A: Skolens ledelse er involveret i lærernes undervisningsmetoder; B: Skolens ledelse blander sig stort set ikke i lærernes undervisningsmetoder". Skalaen er vendt, så høj score indikerer høj grad af involvering. Det samlede mål er således skaleret fra 1 til 5, hvor lav værdi betyder en lav grad af lederinvolvering. Cronbach alpha = 0,63.
Pædagogisk ledelse - Dialogbaseret - Instruerende - Delegerende	 2,74 (2,85) 3,85 (2,72) 0,41 (0,87)	*Skolelederskema*. Der blev konstrueret tre samlede mål for henholdsvis dialogbaseret, instruerende og delegerende ledelse på baggrund af skoleledernes besvarelse af følgende spørgsmål: "*Tænk venligst tilbage på de sidste to skoleår: Har skolens ledelse været involveret i lærernes tilrettelæggelse af undervisningen på følgende områder – og hvordan?*". De specifikke områder var herunder: (1) "*Opfyldelse af kravene i "Fælles mål" i lærernes undervisning*"; (2) "*Lærerne tydeliggør løbende målene for undervisningen over for eleverne*"; (3) "*Tilpasning af undervisningen til den enkelte elevs behov og faglige standpunkt*"; (4) "*Anvendelse af elevplaner til individuel tilrettelæggelse af undervisningen*"; (5) "*Regelmæssig anvendelse af test til at måle den enkelte elevs udvikling*"; (6) "*Lærer-feedback til den enkelte elev om elevens udvikling*"; (7) "*Påbegyndelse af undervisningen, så snart det ringer ind*"; (8) "*Sikring af arbejdsro i klasserne*"; (9) "*Sikring af et godt klasseklima (fx gensidig respekt eleverne imellem og mellem elever og lærer, undgå mobning mv.)*"; (10) "*Elever med særlige problemer rummes så vidt muligt i den almindelige klasseundervisning, evt. med støttelærer*". Til hvert område var det blandt andet muligt at svare "Ja, skolens ledelse har haft en dialog med lærerne herom"; "Ja, skolens ledelse har stillet krav herom; og "Nej, skolens

		ledelse har ikke været involveret. Det var muligt at angive mere end et svar i forhold til "Ja"-kategorierne. De samlede mål blev konstrueret ved hjælp af de 10 variable, én for hvert af de 10 emneområder. I konstruktion af det *dialogbaserede* indeks fik hver variabel værdien "1", hvis skolelederne havde markeret "JA, skolens ledelse har haft en dialog herom", og værdien "0", hvis skolelederen ikke havde markeret denne svarkategori, eller hvis skolelederen havde svaret "JA, skolens ledelse har stillet krav herom" eller "NEJ, skolens ledelse har ikke været involveret". De 10 variable blev herefter summeret. De samlede mål for instruerende og delegerende ledelse blev konstrueret på tilsvarende vis: For *instruerende* ledelse fik hver variabel værdien "1", hvis skolelederne havde markeret " JA, skolens ledelse har stillet krav herom", og værdien "0", hvis skolelederen ikke havde markeret denne svarkategori, eller hvis skolelederen havde svaret "NEJ, skolens ledelse har ikke været involveret". For *delegerende* ledelse fik hver variabel værdien "1", hvis skolelederne havde markeret "NEJ, skolens ledelse har ikke været involveret", og værdien "0", hvis skolelederen ikke havde markeret denne svarkategori. Hvert af de samlede mål er således en indikator for graden af den pågældende pædagogiske ledelsesform på en skala fra 0 (ingen til meget lav grad) til 10 (meget høj grad).
Instruerende ledelse, lærerrapporteret	2,62 (1,00)	*Lærerskema.* Lærernes svar på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("Helt uenig") til udsagnet: "*Skolens ledelse stiller krav om anvendelse af bestemte pædagogiske metoder*". Skalaen er vendt, så høj score indikerer høj grad af instruerende ledelse.
Lærererfaring	18,59 (10,05)	*Lærerskema.* Lærernes svar på spørgsmålet: "Hvor længe har du arbejdet som lærer alt i alt (dvs. på din nuværende skole samt evt. andre steder)?"
Kvaliteten af lærersamarbejdet	3,85 (0,66)	*Lærerskema.* Samlet gennemsnitsmål for lærernes svar på en skala fra 1 ("Helt enig") til 5 ("Helt uenig") til udsagnene: (1) "Jeg diskuterer ofte undervisning og pædagogiske metoder med de andre lærere på skolen" og (2) "Der er en stærk kultur på skolen med vægt på høj faglighed". Skalaen er vendt om, så høj score indikerer en oplevet høj kvalitet af lærersamarbejdet. Cronbachs $\alpha = 0{,}60$.

SAMLET MÅL FOR ELEVENS SOCIØKONOMISKE STATUS

Vi har undersøgt, hvorvidt effekten af de forskellige former for ledelse, der behandles i hovedrapportens kapitel 3-9, afhænger af elevens socioøkonomiske status. Til at analysere den betingende effekt af elevens sociale baggrund for en given sammenhæng mellem en skoleledelsesvariabel og elevlæring indsættes et interaktionsled i regressionsmodellen. Interaktionsleddet er defineret som produktet af den enkelte elevs socioøkonomiske status og den pågældende ledelsesvariabel. Denne fremgangsmåde er anvendt i tidligere studier af betydningen af social arv (se Andersen, 2008a, 2008b).

Vi danner et samlet mål for elevens socioøkonomiske status på baggrund af følgende seks indikatorer, som alle er indhentet fra registre fra Danmarks Statistik:

- Morens uddannelseslængde i år
- Farens uddannelseslængde i år
- Dummyvariabel for om moren er i højeste indkomstkvartil
- Dummyvariabel for om faren er i højeste indkomstkvartil
- Dummyvariabel for om eleven bor i kernefamilie
- Dummyvariabel for om eleven har dansk oprindelse (det vil sige *ikke* har anden etnisk oprindelse end dansk – 1. generationsindvandrer/2. generationsindvandrer)

Elevens socioøkonomiske status måles som den først udtrukne faktor af en uroteret Principal-Component-analyse med de seks variable (egenværdi = 1,94). Faktoren forklarer 33 pct. af den samlede variation, og de seks variable har alle en tilfredsstillende loadingscore på denne faktor. Variablen er standardiseret med et gennemsnit på 0 og en standardafvigelse på 1.

ANALYSERESULTATERNE

I dette afsnit præsenterer vi først de regressionsmodeller, der ligger bag de afrapporterede analyseresultater i rapportens kapitel 3 til 9 vedrørende sammenhænge mellem forskellige elementer i skoleledelse på den ene side og de afhængige variable, læring, elevtrivsel og lærertrivsel, på den anden side. Som tidligere anført svarer tabelnummereringen til rapportens kapitelinddeling. I modellerne præsenteres de ustandardiserede betakoefficienter, standardfejl og signifikansniveau for de uafhængige variable. I hver model er det angivet (med "V"), hvilke af de kontrolvariable, som er nærmere beskrevet i rapportens kapitel 2, der indgår i modellen. Regressionsmodeller for sammenhænge mellem disse anvendte baggrundsvariable og læring, elevtrivsel og lærertrivsel, som er beskrevet i rapportens kapitel 10, følger herefter.

AD KAPITEL 3: SKOLELEDERES EFTERUDDANNELSE I LEDELSE

BILAGSTABEL B3.1

Elevlæring. Efteruddannelse i ledelse. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring
Efteruddannelse (ref. = ingen skolelederuddannelse)	
Korterevarende kurser i ledelse	0,485[1]
	(0,248)
Skolelederuddannelse ved Den Kommunale Højskole	0,538**
(COK) eller anden skolelederuddannelse	(0,206)
Diplom- eller masteruddannelse i ledelse eller tilsvarende	0,512*
	(0,206)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V
Familieforhold	V
Skolens elevsammensætning	V
Skolestørrelse	V
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	30.233
Niveau 2 (skoler)	374
Log likelihood	-67.353,457

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

1. P > |z| = 0,051.

BILAGSTABEL B3.2

Elevtrivsel (forældrerapporteret, forløbsundersøgelsen af årgang 1995). Efteruddannelse i ledelse. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevtrivsel, forældrerapporteret
Efteruddannelse (ref. = ingen skolelederuddannelse)	
Korterevarende kurser i ledelse	1,089*
	(0,436)
Skolelederuddannelse ved Den Kommunale Højskole (COK) eller anden skolelederuddannelse	0,939*
	(0,370)
Diplom- eller masteruddannelse i ledelse eller tilsvarende	0,962**
	(0,371)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V
Familieforhold	V
Skolens elevsammensætning	V
Skolestørrelse	V
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	1.120
Niveau 2 (skoler)	276
Log likelihood	-1.580,8692

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B3.3

Lærertrivsel, selvrapporteret. Efteruddannelse i ledelse. OLS-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Lærertrivsel, selvrapporteret
Efteruddannelse (ref. = ingen skolelederuddannelse)	
Korterevarende kurser i ledelse	-0,544
	(0,364)
Skolelederuddannelse ved Den Kommunale Højskole (COK) eller anden skolelederuddannelse	-0,436
	(0,290)
Diplom- eller masteruddannelse i ledelse eller tilsvarende	-0,552[1]
	(0,289)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V (a)
Familieforhold	V (a)
Skolens elevsammensætning	-
Skolestørrelse	V
Antal skoler	228

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.
(a): Der kontrolleres for disse forhold på skoleniveau. Kontrolvariablen for elevalder ved prøvetidspunktet medtages ikke.

AD KAPITEL 4: SKOLENS AUTONOMI

BILAGSTABEL B4.1

Elevlæring. Skolens autonomi. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring	
	Model 1	Model 2
Fastsættelse af undervisningsmetoder	-0,057* (0,029)	-
Fastsættelse af faglige mål II (ref. = "Lav kommunal involvering")	-	
Moderat kommunal involvering	-	-0,038 (0,073)
Høj kommunal involvering	-	-0,140** (0,053)
Kontrolvariable		
Elevkarakteristika	V	V
Familieforhold	V	V
Skolens elevsammensætning	V	V
Skolestørrelse	V	V
Antal observationer		
Niveau 1 (elev)	33.326	32.694
Niveau 2 (skoler)	419	408
Log likelihood	-74.268,42	-72.826,23

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B4.2

Elevtrivsel (elevrapporteret, forløbsundersøgelsen af årgang 1995). Skolens autonomi. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevtrivsel, elevrapporteret
Fastsættelse af faglige mål II (ref. = "Lav kommunal involvering")	
Moderat kommunal involvering	-0,041
	(0,061)
Høj kommunal involvering	-0,107*
	(0,043)
Skolens elevsammensætning	V
Skolestørrelse	V
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	1.239
Niveau 2 (skoler)	305
Log likelihood	-1.332,98

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

AD KAPITEL 5: SKOLELEDELSENS EKSTERNE SAMARBEJDE

BILAGSTABEL B5.1

Elevlæring. Netværkssamarbejde, samarbejdshyppighed. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring
Samarbejdshyppighed	-0,007* (0,003)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V
Familieforhold	V
Skolens elevsammensætning	V
Skolestørrelse	V
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	30.297
Niveau 2 (skoler)	376
Log likelihood	-67.516,912

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B5.2

Elevtrivsel (forældrerapporteret, forløbsundersøgelsen af årgang 1995). Støttende netværkssamarbejde. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevtrivsel, forældrerapporteret
Kvaliteten af det eksterne samarbejde	-0,147* (0,071)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V
Familieforhold	V
Skolens elevsammensætning	V
Skolestørrelse	V
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	1.130
Niveau 2 (skoler)	278
Log likelihood	-1.594,819

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B5.3

Lærertrivsel, selvrapporteret. Støttende netværkssamarbejde. OLS-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Lærertrivsel, selvrapporteret
Kvaliteten af det eksterne samarbejde	-0,163* (0,077)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V (a)
Familieforhold	V (a)
Skolens elevsammensætning	-
Skolestørrelse	V
Antal skoler	229

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.
(a): Der kontrolleres for disse forhold på skoleniveau. Kontrolvariablen for elevalder ved prøvetidspunktet medtages ikke.

AD KAPITEL 6: FAGLIG MÅLSTYRING OG OPFØLGNING

BILAGSTABEL B6.1

Elevlæring. Faglig målstyring og opfølgning. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring
Prioritering af faglig læring (ref. = "størst vægt på trivsel og socialt velbefindende")	
Faglig læring og trivsel og socialt velbefindende prioriteres lige højt	-0,034
	(0,18)
Størst vægt på faglig læring	-0,515
	(0,273)
Opfølgning på faglige mål	-0,009
	(0,109)
*Prioritering af faglig læring (ref. = "størst vægt på trivsel og socialt velbefindende) * Opfølgning på faglige mål*	
Lige vægt * Opfølgning på faglige mål	0,032
	(0,117)
Størst vægt på faglig læring * Opfølgning på faglige mål[1]	0,392*
	(0,175)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V
Familieforhold	V
Skolens elevsammensætning	V
Skolestørrelse	V
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	31.537
Niveau 2 (skoler)	393
Log likelihood	-70.284,03

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

1. Skoler med større fokus på faglighed end sociale egenskaber og som følger op på resultater klarer sig bedre end skoler, som har fokus på faglighed, men som ikke følger op på resultater.

AD KAPITEL 7: ORGANISERING AF LÆRERSAMARBEJDET

BILAGSTABEL B7.1

Elevlæring. Lærersamarbejdet og anvendelse af klasseteam. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring			
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Kvaliteten af lærersamarbejdet	0,089* (0,045)	-	-	-
Samlet mængde af anvendte team	-	0,068* (0,033)	-	-
Klasseteam (ref. = anvendes ikke)				
Anvendt 1-5 år	-	-	0,067 (0,098)	0,087 (0,099)
Anvendt 6 år eller mere	-	-	0,145* (0,074)	0,152* (0,075)
Social elevbaggrund[1]	-	-	-	0,849*** (0,039)
*Klasseteam (ref. = anvendes ikke) * Social elevbaggrund*[1]				
Anvendt 1-5 år * Social elevbaggrund[2]	-	-	-	-0,048 (0,054)
Anvendt 6 år eller mere * Social elevbaggrund[1]	-	-	-	-0,079* (0,040)
Kontrolvariable				
Elevkarakteristika	V	V	V	V (a)
Familieforhold	V	V	V	V (a)
Skolens elevsammensætning	V	V	V	V
Skolestørrelse	V	V	V	V
Antal observationer				
Niveau 1 (elev)	21.295	35.816	33.997	33.997
Niveau 2 (skoler)	258	452	431	431
Log likelihood	-47.403,063	-79.807,141	-75.786,293	-76.453,37

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

(a): De variable, der indgår i interaktionsleddet/det samlede mål for elevens sociale familiebaggrund, medtages ikke som kontrolvariable.

1. Som mål for social elevbaggrund anvendes føromtalte samlede mål elevens socioøkonomiske status (s. 9).

BILAGSTABEL B7.2

Lærertrivsel, selvrapporteret. Kvaliteten af lærersamarbejdet. OLS-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Lærertrivsel, selvrapporteret
Kvaliteten af lærersamarbejdet	0,160**
	(0,051)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V (a)
Familieforhold	V (a)
Skolens elevsammensætning	-
Skolestørrelse	V
Antal skoler	258

Anm.: .: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.
(a): Der kontrolleres for disse forhold på skoleniveau. Kontrolvariablen for elevalder ved prøvetidspunktet medtages ikke.

AD KAPITEL 8: PERSONALELEDELSE AF LÆRERE

BILAGSTABEL B8.1

Elevlæring. Personaleledelse af lærere. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring	
	Model 1	Model 2
Ansøgerens karaktergennemsnit fra læreruddannelse	0,078** (0,030)	-
Anvendelse af økonomiske belønninger	-	0,067** (0,024)
Kontrolvariable		
Elevkarakteristika	V	V
Familieforhold	V	V
Skolens elevsammensætning	V	V
Skolestørrelse	V	V
Antal observationer		
Niveau 1 (elev)	31.735	31.111
Niveau 2 (skoler)	394	385
Log likelihood	-70.676,80	-69.249,32

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B8.2

Elevtrivsel (elevrapporteret, forløbsundersøgelsen af årgang 1995). Personaleledelse af lærere. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevtrivsel, selvrapporteret	
	Model 1	Model 2
Antallet af efteruddannelsestimer pr. lærer	0,003* (0,001)	-
Ansøgerens karaktergennemsnit fra læreruddannelse	-	0,058* (0,025)
Kontrolvariable		
Elevkarakteristika	V	V
Familieforhold	V	V
Skolens elevsammensætning	V	V
Skolestørrelse	V	V
Antal observationer		
Niveau 1 (elev)	905	1193
Niveau 2 (skoler)	238	293
Log likelihood	-986,44	-1.295,98

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

AD KAPITEL 9: PÆDAGOGISK LEDELSE

BILAGSTABEL B9.1

Elevlæring. Instruerende ledelse, lærerrapporteret – betinget af elevernes sociale baggrund. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring	
	Model 1	Model 2
Instruerende ledelse, lærerrapporteret	0,027 (0,026)	-
Lederinvolvering, lærerrapporteret	-	0,025
Social elevbaggrund[1]	0,673*** (0,044)	0,638*** (0,065)
Instruerende ledelse, lærerrapporteret * Social elevbaggrund[1]	0,040** (0,015)	
Lederinvolvering, lærerrapporteret * Social elevbaggrund[1]	-	0,053* (0,024)
Kontrolvariable		
Elevkarakteristika	V (a)	V (a)
Familieforhold	V (a)	V (a)
Skolens elevsammensætning	V	V
Skolestørrelse	V	V
Antal observationer		
Niveau 1 (elev)	28.354	28.478
Niveau 2 (skoler)	346	347
Log likelihood	-63.599,75	-63.872,775

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

(a): De variable, der indgår som et samlet mål for elevens sociale familiebaggrund i interaktionsleddet, medtages ikke som kontrolvariable.

1. Som mål for social elevbaggrund anvendes føromtalte samlede mål elevens socioøkonomiske status (s. 9).

BILAGSTABEL B9.2

Lærertrivsel, selvrapporteret. Lederinvolvering og instruerende ledelse. OLS-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Lærertrivsel, selvrapporteret		
	Model 1	Model 2	Model 3
Lederinvolvering, lærerrapporteret	0,114**	-	-
	(0,043)		
Instruerende ledelse, lederrapporteret	-	0,027[1]	-
		(0,014)	
Instruerende ledelse, lærerrapporteret			-0,507***
			(0,156)
Kvaliteten af lærersamarbejdet	-	-	-0,154
			(0,099)
Instruerende ledelse, lærerrapporteret * kvaliteten af lærersamarbejdet	-	-	0,135***
			(0,039)
Kontrolvariable			
Elevkarakteristika	V (a)	V (a)	V (a)
Familieforhold	V (a)	V (a)	V (a)
Skolens elevsammensætning	-	-	-
Skolestørrelse	V	V	V
Antal skoler	347	233	346

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.
(a); Der kontrolleres for disse forhold på skoleniveau. Kontrolvariablen for elevalder ved prøvetidspunktet medtages ikke.
1. P > |t| = 0,052.

BILAGSTABEL B9.3

Lærertrivsel, kortidssygefravær. Dialogbaseret ledelse, lederrapporteret. OLS-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Lærertrivsel, korttidssygefravær
Dialogbaseret ledelse, lederrapporteret	0,139[1]
	(0,074)
Kontrolvariable	
Elevkarakteristika	V (a)
Familieforhold	V (a)
Skolens elevsammensætning	-
Skolestørrelse	V
Antal skoler	203

Anm.: .: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.
(a): Der kontrolleres for disse forhold på skoleniveau. Kontrolvariablen for elevalder ved prøvetidspunktet medtages ikke.
1. P > |t| = 0,060.

AD KAPITEL 10: BETYDNINGEN AF BAGGRUNDSFAKTORER FOR LÆRING OG TRIVSEL

BILAGSTABEL B10.1

Elevlæring. Sociale baggrundsfaktorer. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevlæring
Elevkarakteristika	
Dreng	-0,217***
	(0,016)
Indvandrer (1. gen./2. gen.) (ref. = dansk oprindelse)	-0,515***
	(0,040)
Fødselsvægt over 2500 gram (ref. = lav under 2500 gram)	0,226***
	(0,038)
Alder ved afgangsprøve (ref. = 14/15 år)	
16 år	-0,585***
	(0,057)
17 år	-1,384***
	(0,060)
Familieforhold	
Elev bor i kernefamilie	0,396***
	(0,022)
Antal søskende (ref. = +2 søskende)	
Enebarn	-0,185***
	(0,043)
1 søskende	0,021
	(0,030)
2 søskende	0,136***
	(0,028)
Nummer i fødselsrækken (ref. = + 2)	
Førstefødte	0,884***
	(0,031)
Nummer to i fødselsrække	0,270***
	(0,028)
Mors alder ved barnets fødsel (ref. >39 år)	
Blev mor som teenager	-0,880***
	(0,099)
Blev mor i alderen 20-24 år	-0,623***
	(0,071)
Blev mor i alderen 25-29 år	-0,284***
	(0,066)
Blev mor i alderen 30-34 år	-0,075
	(0,065)
Blev mor i alderen 35-39 år	0,049
	(0,066)

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B10.1 (FORTSAT)

	Elevlæring
Fars alder ved barnets fødsel (ref. > 39 år)	
Blev far i alderen 20-24 år	-0,415***
	(0,048)
Blev far i alderen 25-29 år	-0,229***
	(0,036)
Blev far i alderen 30-34 år	-0,075*
	(0,033)
Blev far i alderen 35-39 år	-0,021
	(0,034)
Mor i beskæftigelse	0,193***
	(0,019)
Far i beskæftigelse	0,132***
	(0,030)
Mors uddannelsesniveau	0,198***
	(0,004)
Fars uddannelsesniveau	0,169***
	(0,004)
Mors indkomst	0,008
	(0,021)
Fars indkomst	0,08***
	(0,018)
Elevsammensætning	
Andel mødre i 1. indkomstkvartil	-0,120
	(0,128)
Andel fædre i 1. indkomstkvartil	-0,312*
	(0,022)
Gennemsnitlig uddannelseslængde blandt mødre	0,133***
	(0,025)
Gennemsnitlig uddannelseslængde blandt fædre	0,061**
	(0,022)
Andel elever som bor med enlig forsørger	-1,110***
	(0,159)
Andel efterkommere af forældre med anden etnisk oprindelse end dansk	0,054
	(0,132)
Skoleforhold	
Skolestørrelse	<0,000
	(0,000)
Antal observationer	
Niveau 1 (elev)	83.881
Niveau 2 (skoler)	1.035
Log likelihood	-186.964,9

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B10.2

Elevtrivsel (elevrapporteret og forældrerapporteret, forløbsundersøgelsen af årgang 1995). Sociale baggrundsfaktorer. Multi level-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevtrivsel, elevrapporteret	Elevtrivsel, forældrerapporteret
Elevkarakteristika		
Dreng	-0,033	0,102*
	(0,029)	(0,041)
Fødselsvægt over 2500 gram (ref. = lav under 2500 gram)	-0,155*	-0,118
	(0,073)	(0,107)
Familieforhold		
Elev bor i kernefamilie	0,118*	0,136*
	(0,047)	(0,067)
Antal søskende (ref.= +2 søskende)		
Enebarn	-0,024	0,105
	(0,082)	(0,115)
1 søskende	-0,065	0,094
	(0,060)	(0,060)
2 søskende	-0,003	0,094
	(0,054)	(0,076)
Nummer i fødselsrækken (ref. = + 2)		
Førstefødte	0,080	-0,003
	(0,057)	(0,081)
Nummer to i fødselsrække	0,008	-0,031
	(0,051)	(0,072)
Mors alder ved fødsel (ref. > 39 år)		
Blev mor som teenager	-0,388	0,061
	(0,206)	(0,292)
Blev mor i alderen 20-24 år	-0,107	0,018
	(0,125)	(0,179)
Blev mor i alderen 25-29 år	-0,113	0,080
	(0,115)	(0,166)
Blev mor i alderen 30-34 år	-0,107	0,077
	(0,112)	(0,161)
Blev mor i alderen 35-39 år	-0,114	0,094
	(0,113)	(0,163)
Fars alder ved fødsel (ref. > 39 år)		
Blev far som teenager	0,331	0,273
	(0,285)	(0,372)
Blev far i alderen 20-24 år	-0,069	-0,052
	(0,096)	(0,134)
Blev far i alderen 25-29 år	0,002	0,051
	(0,071)	(0,099)
Blev far i alderen 30-34 år	-0,021	-0,049
	(0,066)	(0,092)

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B10.2 (FORTSAT)

	Elevtrivsel, elevrapporteret	Elevtrivsel, forældrerappor-teret
Blev far i alderen 35-39 år	-0,054	-0,039
	(0,065)	(0,031)
Mor i beskæftigelse	0,001	0,110
	(0,046)	(0,066)
Far i beskæftigelse	0,033	0,098
	(0,065)	(0,094)
Mors uddannelsesniveau	0,019*	-0,002
	(0,008)	(0,011)
Fars uddannelsesniveau	0,019**	0,028**
	(0,007)	(0,010)
Mors indkomst	0,030	0,015
	(0,049)	(0,068)
Fars indkomst	0,051	0,062
	(0,032)	(0,044)
Elevsammensætning		
Andel mødre i 1. indkomstkvartil	0,055	-0,019
	(0,056)	(0,080)
Andel fædre i 1. indkomstkvartil	-0,034	-0,006
	(0,058)	(0,083)
Gennemsnitlig uddannelseslængde blandt mødre	-0,007	0,001
	(0,013)	(0,019)
Gennemsnitlig uddannelseslængde blandt fædre	0,017	0,002
	(0,012)	(0,017)
Andel elever som bor med enlig forsørger	-0,066	0,023
	(0,081)	(0,080)
Skoleforhold		
Skolestørrelse	<0,000	<0,000
	(0,000)	(0,000)
Antal observationer		
Niveau 1 (elev)	2.242	2.208
Niveau 2 (skoler)	562	559
Log likelihood	-2.389,3	-3.069,5

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

BILAGSTABEL B10.3

Elevtrivsel (elevtrivselsindeks – Dansk Center for Undervisningsmiljø). Sociale baggrundsfaktorer. OLS-regressionsmodel. Regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

	Elevtrivsel, elevtrivselsindeks
Elevkarakteristika	
Andel drenge	0,062
	(0,207)
Andel indvandrere (1. gen./2. gen.) (ref. = dansk oprindelse)	0,194
	(0,197)
Andel med fødselsvægt over 2500 gram (ref. = lav under 2500 gram)	-0,447
	(0,580)
Familieforhold	
Andel som bor i kernefamilie	0,335
	(0,218)
Antal søskende (ref.= +2 søskende)	
Andel enebarn	-0,470
	(0,465)
Andel med 1 søskende	-0,211
	(0,284)
Andel med 2 søskende	-0,220
	(0,286)
Nummer i fødselsrækken (ref. = + 2)	
Andel førstefødte	-0,170
	(0,390)
Andel født som nummer to i fødselsrække	0,092
	(0,459)
Mors alder ved fødsel (ref. > 39 år)	
Andel teenagemødre	-0,750
	(1,385)
Andel i alderen 20-24 år	-1,599
	(1,068)
Andel i alderen 25-29 år	-0,943
	(1,089)
Andel i alderen 30-34 år	-0,822
	(1,130)
Andel i alderen 35-39 år	-1,130
	(1,102)
Fars alder ved fødsel (ref. > 39 år)	
Andel teenagefædre	5,394*
	(2,235)
Andel i alderen 20-24 år	1,509
	(0,650)
Andel i alderen 25-29 år	0,835
	(0,524)
Andel i alderen 30-34 år	0,332
	(0,478)

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B10.3 (FORTSAT)

	Elevtrivsel, elevtrivselsindeks
Andel i alderen 35-39 år	0,400
	(0,563)
Andel mødre i beskæftigelse	-0,327
	(0,194)
Andel fædre i beskæftigelse	0,449
	(0,329)
Gennemsnitlig uddannelseslængde blandt mødre	0,099**
	(0,039)
Gennemsnitlig uddannelseslængde blandt fædre	0,010
	(0,033)
Gennemsnitlig indkomst blandt mødre	0,255
	(0,195)
Gennemsnitlig indkomst blandt fædre	-0,180
	(0,128)
Skoleforhold	
Skolestørrelse	<0,000
	(0,000)
Antal observationer	376

Anm.: *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001. Samtlige variable er målt på skoleniveau.

LITTERATUR

Andersen, S.C. (2008a): "The Impact of Public Management Reforms on Student Performance in Danish Schools". *Public Administration*, 86(2), s. 541–558.

Andersen, S.C. (2008b): "Private Schools and the Parents that Choose Them". *Scandinavian Political Studies*, 31(1), s. 44-68.